

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

6. vuosiluokan lukuvuosiarviointi, uskonto ja elämänkatsomustieto

15.11.2023

Outi Raunio-Hannula
Jaakko Lindfors
Opetushallitus

Koulutuksen aikana

- Pidäthän
 - mikrofonisi suljettuna
 - kameran pois päältä.
- Kirjoita mahdollinen kommenttisi tai kysymyksesi chatiin (käymme kysymykset pääsääntöisesti läpi tilaisuuden lopuksi)

Näin varmistamme osaltamme, että kaikki osallistujat näkevät ja kuulevat koulutuksen sisällön.

Kiitos!

Tässä esityksessä

- Kriteerityön taustaa, lyhyesti
- Arvioinnin tehtävät
- Uskonnon ja elämänkatsomustiedon lukuvuosiarviointi
- Kokonaisarviointi ja kompensatioperiaate, tavoitteiden erilaiset laajuudet
- Tukimateriaalit

Jokaisen webinaarin aloitusdiat ovat yhteisiä ja oppiainekohtaiset osuudet alkavat niiden jälkeen. Diat ja tukimateriaalit löytyvät Opetushallituksen verkkosivuilta.

Webinaaritallenne on katsottavissa kahden viikon ajan verkkosivuilla.

Opetushallitus julkaisi 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit 18.1.2023 ja ne otettiin käyttöön 1.8.2023

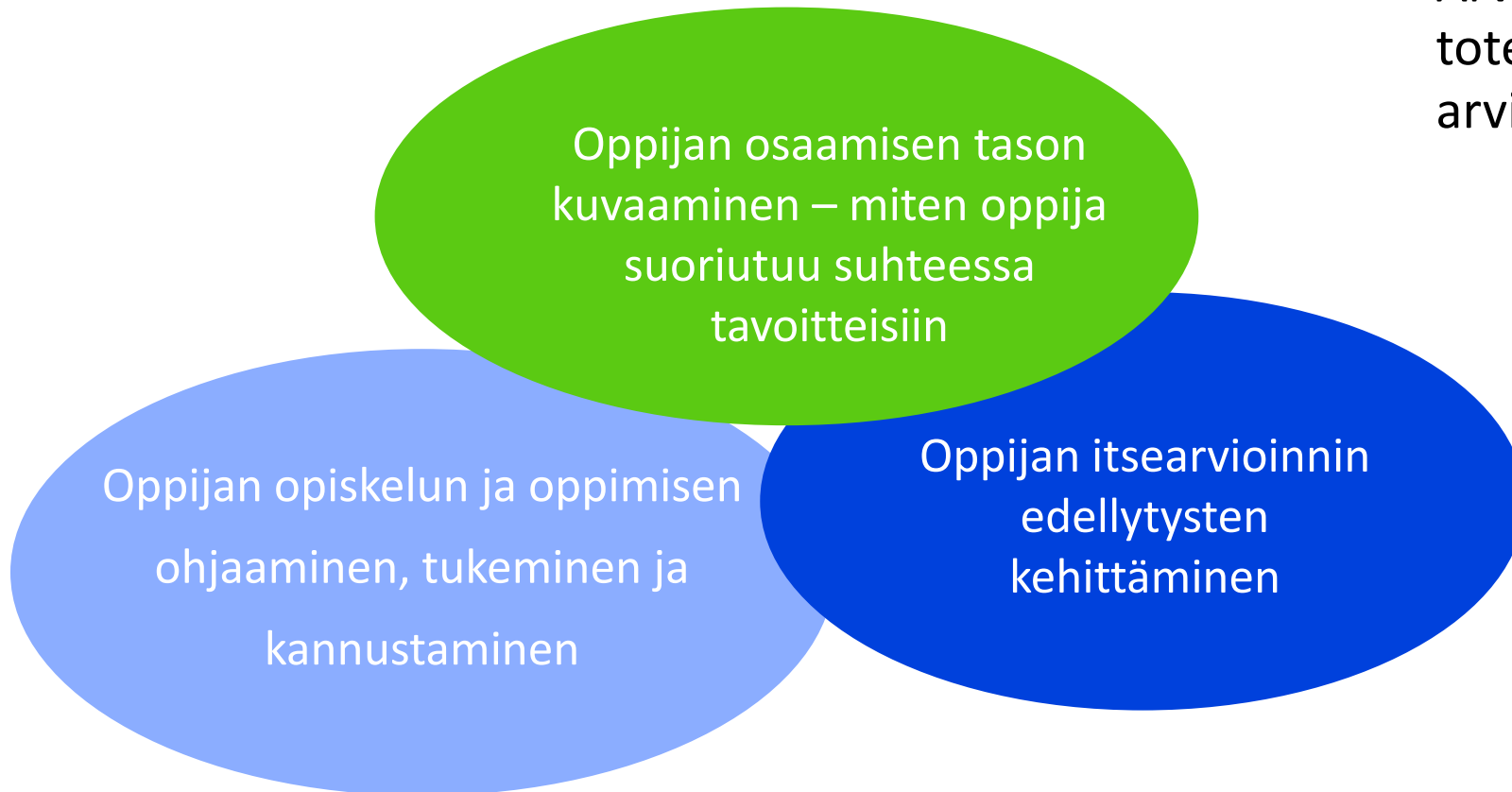
- Uudistustyötä tehtiin yhdessä asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa.
- Tavoitteena lisätä arvioinnin yhdenvertaisuutta sekä arvosanojen vertailukelpoisuutta.
- Täsmennetyt osaamisen tason kuvaukset on siirretty / siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.
- Toimeenpanon tuki on alkanut 6. vuosiluokan lukuvuosiarviointiin liittyen syyskuun aikana tukimateriaalien julkaisemisella, koulutukset järjestetään marraskuussa 2023.
- Koulutusten sisältöihin ja aikatauluihin voi tutustua OPH.fi-sivustolla: [Apua arviointiin.](#)
- Koulutukset löytyvät myös OPH:n [tapahtumakalenterista](#) hakusanalla Apua arviointiin.

Arvioinnin tehtävät

Formatiivinen ja summatiivinen arviointi

Arviointi opettajan lakisääteisenä tehtävänä

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita.

- Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät **koulun arviointikulttuurissa**.
- Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

**Formatiivinen
arviointi
auttaa eteenpäin**

**Summatiivinen
arviointi
kokoaa opittua**

Jotta voi tavoitella parasta osaamista, oppilaan pitää tietää

Mitä hän on oppimassa?

- **oppimisen tavoitteet**

Mitä hänen pitäisi osata?

- **osaamisen kuvaus**

Mistä hän tietää onnistuneensa?

- **arvioinnin kriteerit**

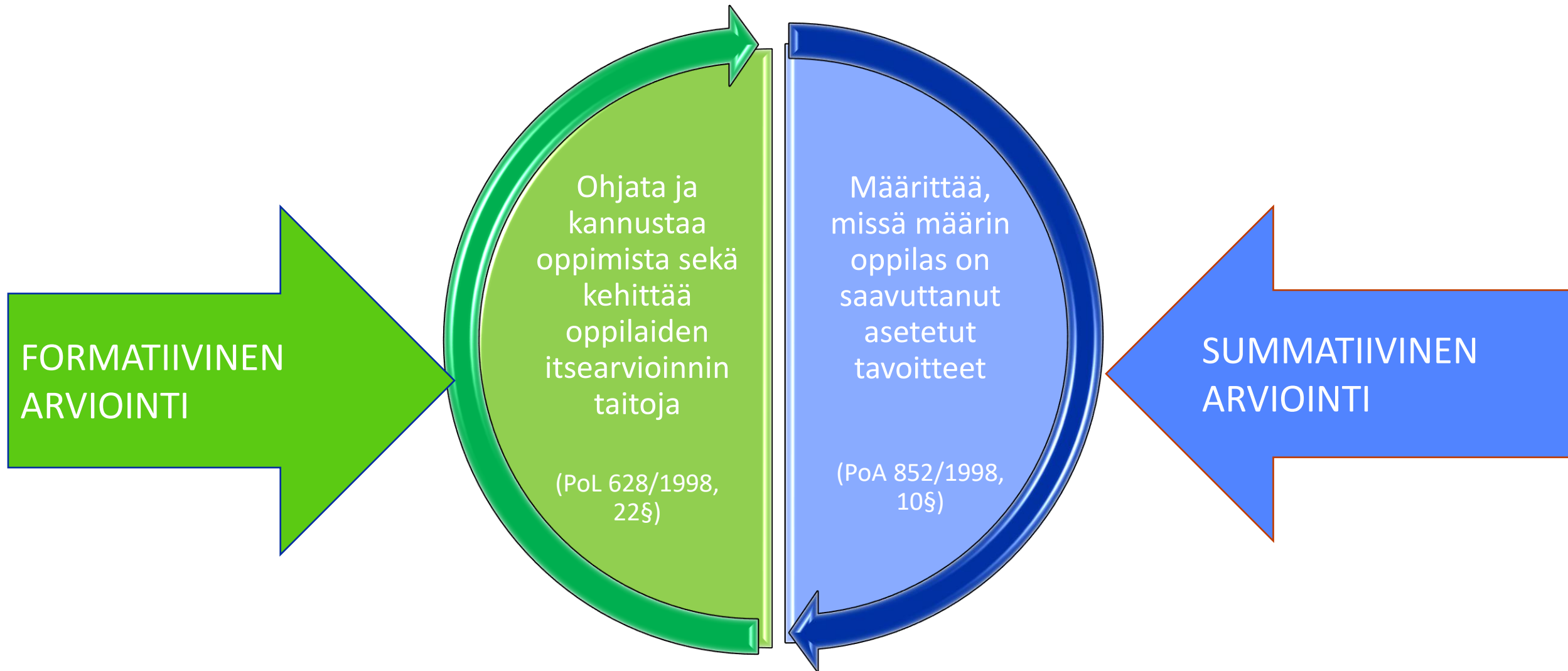
OPETTAJA:

- Selvittää ja selkiyttää tavoitteet ja myös kriteerit oppilaalle
- Ohjaa oppilasta hänen opiskeluun liittyvissä pohdinnoissaan
- Auttaa oppilasta näkemään hänen vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja edistymistään
- Auttaa oppilasta havainnoimaan omaa toimintaansa realistisesti, sekä kannustaa kokeilemaan, korjaamaan ja jatkamaan toimintaansa saadun palautteen avulla
- Saa palautetta omasta opetuksestaan ja ohjaamisestaan ja tarvittaessa muuttaa toimintaansa

Opetuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi muodostavat kokonaisuuden

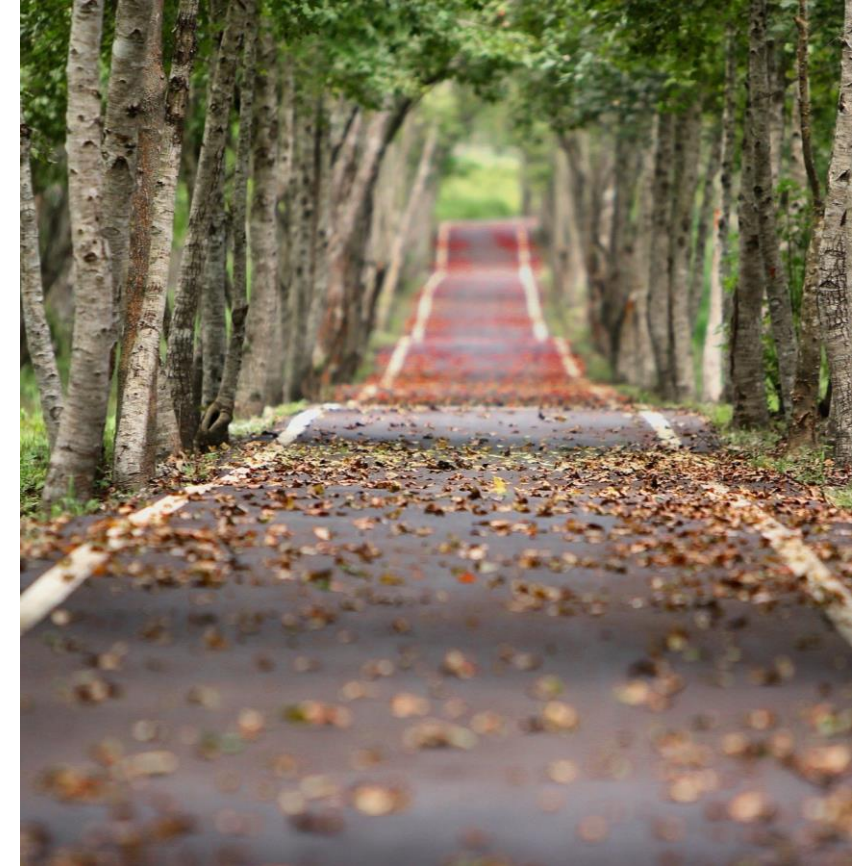

Arvioinnin toisiaan täydentävät, lakisääteiset tehtävät

Arvioinnin tehtävä: formatiivinen arviointi

- Oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta
- Kehittävää, kuvailevaa, kannustavaa
- Suuntaa tulevaa
- Monimuotoista, usein tapahtuvaa
- Osa päivittäistä työskentelyä ja vuorovaikutusta, on osa pedagogiikkaa
- Systemaattista ja spontaania, opiskelu-/oppimisprosessista
- Tehdään suhteessa opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin **tavoitteisiin.**
- **Opettaja, oppilas itse tai joku muu henkilö, henkilöt**
- Ei vaadi dokumentaatiota

Formatiivinen arviointi

Oppilas -> **oppimaan oppimisen taitoja:**

- *Oppiaineiden tavoitteiden ymmärtäminen, mitkä ovat tavoitteeni? (tavoitetila)*
- *Oma edistyminen suhteessa tavoitteisiin, tämänhetkinen tila? (nykytila)*
- *Miten voi parantaa suoriutumista, pääsen tavoitteisiini? (muutos)*

Opettaja -> opetuksen kehittäminen (vastaamaan oppilaiden tarpeita ja tavoitteita)

Huoltajille annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen etenemisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.

Summatiivinen arviointi kokoaa opittua

- Huomioidaan arvioinnin yleiset periaatteet.
- Tehdään suhteessa opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin tavoitteisiin.
- Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.
- Arviointi ei saa tulla yllätyksenä.

Summatiivinen arviointi

- Tehtävänä on kuvata, **kuinka hyvin ja missä määrin** oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineittain oppiaineille asetetut **tavoitteet**.
- Tehdään **vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi**. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta.
- Summatiivisen arvioinnin tekee oppilasta opettanut **opettaja**, tai jos opettajia on useita, **opettajat yhdessä**.
- Perusopetusasetus velvoittaa antamaan kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle lukuvuositodistuksen, joka sisältää sanallisesti tai numeroin ilmaistut arviot siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa.
- Summatiiviseen arviointiin vaikuttavien näyttöjen arviointi tulee dokumentoida.

Lukuvuosiarvioinnin kriteerien reunaehdot

- **POPS2014** opetussuunnitelman perusteisiin ei ole tehty muutoksia oppiaineiden opetuksen tavoitteisiin eikä keskeisiin sisältöalueisiin vuosiluokilla 3–6
- Lukuvuosiarvioinnin kriteerit on muodostettu olemassa olevien opetuksen tavoitteiden, arvioinnin kohteen sekä oppiaineiden keskeisten sisältöjen pohjalta
- Uudistettu arviointiluku 6: ”Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa” (julkaistu 10.2.2020)
 - Arvioinnin yleiset periaatteet
 - Lukuvuosiarvosana on oppiaineen oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu **kokonaisarviointi**
 - Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta **voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta**

Kokonaisarviointi

- POPS (2014) määritellyt tavoitteet muodostavat kunkin oppiaineen kokonaisuuden.
- Tavoitteiden ”esiintyminen” tai ”laajuus” voivat vaihdella, kokonaisuuden kannalta kaikki ovat yhtä tärkeitä.
- Osa tavoitteista on kumuloituvia prosessi tai taitotavoitteita, osa taas selkeästi tiettyyn sisältöön viittaavia.
- Monta erilaista palaa muodostaa arvioinnin kokonaisuuden.

Osaamisen kuvausten lähtökohtia

- Perusopetuksessa on **kaikille oppilaille yhteiset tavoitteet**, joiden suunnassa opetus ja oppiminen toteutuu
- Osaamisen kuvaukset ilmaisevat tietyn arvosanan saamisen edellyttämää osaamisen tasoa. **Osaamisen kuvaukset eivät ole eri taseisia tavoitteita.**
- Oppiaineen opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt on vuosiluokittain tarkennettu paikallisessa opetussuunnitelmassa
- Opetuksen tavoitteista on johdettu **oppilaan oppimisen tavoitteet, oppimisen tavoitteita ei kohdenneta vuosiluokittain**
- Lukuvuosiarvioinnin osaamiskuvausten laadinnassa on muokattu paikoin sekä **arvioinnin kohdetta** että **arvosanan 8 kriteeriä** eli hyvän osaamisen tason kuvausta

Pyrkimys yksiselitteisyyteen ja yhdenvertaisuuteen

Tavoitteet ja arvioinnin kohteet osaamisen kuvausten lähtökohtana

Opetuksen tavoite (2014 perusteet)	Sisältöalue (2014 perusteet)	Arvioinnin kohde (2014 perusteet)	Opetuksen tavoitteen pohjalta luotu oppilaan oppimisen tavoite (osaaminen 6. vuosiluokan päättyessä)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8 (2014 perusteet)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9 (uusi)
Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta...	S1-S3		Oppilas oppii...	Oppilas osaa...	Oppilas osaa...	Oppilas osaa...	Oppilas osaa...

Oppimisen tavoite ilmaisee **lukuvuoden 6** tavoitteen kaikille oppilaille

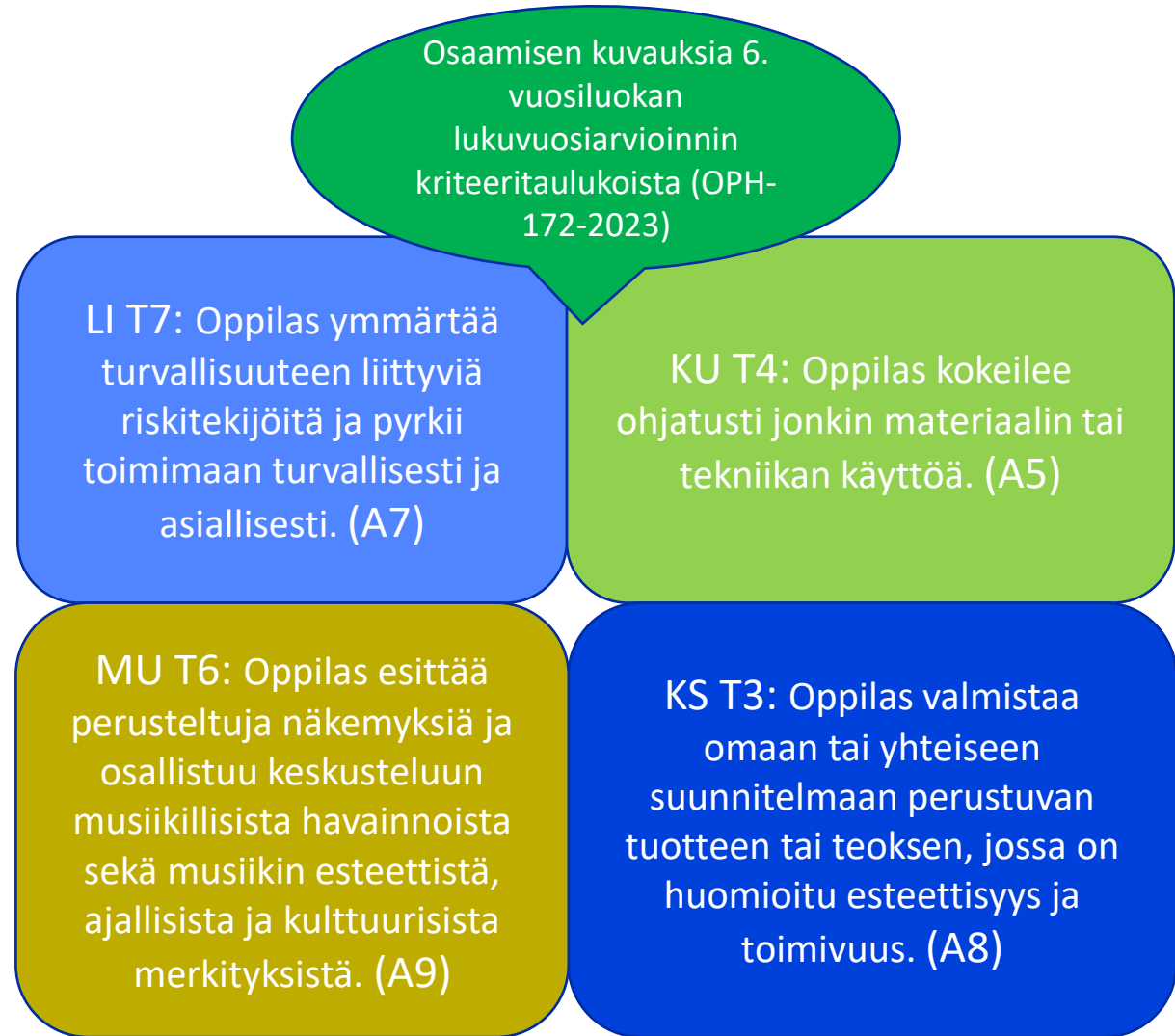
Osaamisen kuvaukset ilmaisevat osaamista, joka on kunkin arvosanan saamisen edellytys

Työskentelyn arviointi uskonnossa ja elämänkatsomustiedossa

- Työskentelyn arviointi on osa **oppiaineiden arviointia**.
- Perustuu eri oppiaineissa asetettuihin **työskentelytaitojen tavoitteisiin**.
- Työskentelytaidoilla tarkoitetaan perusopetuksen aikana osana oppiaineita kehittyvää taitoa
 - työskennellä **itsenäisesti ja yhdessä**
 - suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään
 - **toimia vastuullisesti** ja parhaansa yrittäen
 - toimia rakentavasti **vuorovaikutuksessa**.
- **Kun opettaja toteuttaa uskonnon ja elämänkatsomustiedon arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.**

Työskentely

- Oppilaan työskentelyyn liittyviä erityistarpeita tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin, jotta ne voidaan ottaa huomioon työskentelyn arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Työskentelystä ei anneta erillisiä arvioita tai arvosanoja todistuksiin.

Arvioinnin kriteerien kompensaatioperiaate ja tavoitteiden erilaiset laajuudet

- Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi **kompensoida** hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta.
- Kaikki opetuksen tavoitteet ovat yhtä tärkeitä, mutta tavoitteisiin voidaan opetuksessa pyrkiä monella eri tavalla. Osa tavoitteista on kumuloituvia prosessi- taitotavoitteita, osa taas selkeästi tiettyyn sisältöön viittaavia.
- Opetuksen tavoitteet kohdennetaan vuosiluokittain paikallisesti. Tällöin lukuvuosiarvioinnissa otetaan huomioon kyseiselle vuosiluokalle kohdennetut tavoitteet. Osaa oppiaineiden tavoitteista käsitellään kaikilla vuosiluokilla, osaa ehkä vain yhdellä vuosiluokalla riippuen oppiaineesta.
- Oppiaineen kaikki tavoitteet huomioidaan opetuksessa ja arvioinnissa.

Arviointi, eriyttäminen ja oppimisen tuki

Oppimäärä yksilöllistetään vasta, kun oppilas ei tuetustikaan näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Oppilas saa tukea opintoihin **eriyttämisellä, tukiopetuksella, osa-aikaisella erityisopetuksella, erityisellä tuella**

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yleisen oppimäärän tavoitteisiin** OPS-perusteissa määritellyjä arviointikriteereitä käyttäen.

Oppilas opiskelee oppimissuunnitelmassa määritellyjen oppiaineen **erityisten paino-alueiden mukaisesti.**

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yleisen oppimäärän tavoitteisiin** OPS-perusteissa määritellyjä arviointikriteereitä käyttäen.

Oppilas opiskelee **yksilöllistetyn oppimäärän mukaan** yhdessä tai useammassa oppiaineessa.

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yksilöllistettyihin tavoitteisiin** (HOJKS). OPS-perusteissa määritellyjä arviointikriteereitä ei käytetä.

Huomioitavaa maahanmuuttotaustaisten oppilaiden arvioinnissa

- **sanallista arviota voidaan käyttää** (päättöarviointia lukuun ottamatta) myös 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnissa
- lukuvuositolustuksessa voi olla sekä sanallisia arvioita että numeroarviointia
- arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso *koulun opetuskielessä* sekä arvioinnin kohteena olevan *oppiaineen tiedonalan kielessä*
- **arvioinnin monipuolisuus painottuu**, kun oppilaan äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli; työskentelyn havainnointi, osaamisen osoittaminen muulla kuin opetuskielellä > HUOM! Ei suoraa kääntämistä, vaan oma kieli tai muu kieli tukena
- mietittävä, **mikä osuus kielellä on osaamisen osoittamisessa** > kriteerien tarkastelu > esim. MA T3, arvosana 9: Oppilas osaa *kuvaila* ja *selittää*, mistä hänen oppimiensa asioiden väliset yhteydet johtuvat. HI T11, arvosana 7: Oppilas *kuvaa* mahdollisia syitä menneisyyden ihmisen toiminnalle.
- voidaan arvioida vain sitä, mitä on opetettu: oppilasta ei voi "sakottaa", jos opetus ei ole ollut kielitietoista

Erityistä tukea saavan oppilaan lukuvuosiarviointi

- **Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti**
 - suoriutumista arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin
- **Oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin**
 - kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa
- **Jos oppilas opiskelee oppiaineen yksilöllistetyn oppimäärän mukaan**
 - suoriutumista arvioidaan HOJKSissa määriteltyjen yksilöllisten tavoitteiden mukaan
 - arviointi ei tällöin perustu lukuvuosiarvioinnin kriteereihin
- **Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluissa oppiaineissa voidaan käyttää numeroarvioinnin sijaista sanallista arviota.**

6. vuosiluokan lukuvuosiarviointin arviointikriteerit, uskonto

Uskonnon arviointikriteereissä käytettyjä verbejä

Esimerkkinostoja 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteeritaulukosta, uskonto

- Arviointikriteerit ovat katsottavissa kokonaisuudessaan:
<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Uskonto%2C%20kriteerit%20%286.%20lk%29.pdf>
- Lukuvuosiarviointi perustuu **paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin** oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.
- Huom! Tavoitetta T12 ei käytetä arvosanan muodostamisen perustana. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit uskonnossa: T1

Opetuksen tavoitteet	Sisältö-alueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet (uusi)	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8 (muutettu)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9 (uusi)
T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin	S1	Oppilas perehtyy opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä sen keskeisiin oppeihin.	Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon pyhän kirjan tai keskeisen lähteen ja tunnistaa jonkin käsitellyistä kertomuksista tai opeista.	Oppilas osaa kertoa opiskeltavasta uskonnosta jonkin sen keskeisen opin ja kertomuksen. Oppilas osaa kertoa ohjatusti jotain kertomuksen merkityksistä tai tavoista tulkita sitä.	Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskonnon pyhistä kirjoista sekä kuvailla kertomusten merkityksiä tai tapoja tulkita niitä.	Oppilas osaa pohtia kertomusten sisältöjä ja tulkintaa. Oppilas osaa kuvailla keskeisimpien oppien merkityksiä opiskeltavan uskonnon kannalta.

6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit uskonnossa: T7

Opetuksen tavoitteet	Sisältö-alueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet (uusi)	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8 (muutettu)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9 (uusi)
T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa	S1, S2, S3	Oppilas ymmärtää, mitä tarkoitetaan pyhän käsitteellä sekä pyrkii kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää. Hän tietää, miten toimitaan erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa sekä pyrkii käyttäytymään niissä asianmukaisesti ja kunnioittavasti.	Uskonnon monilukutaito	Oppilas tunnistaa tai osaa nimetä jonkin pyhänä pidetyn asian tai siihen liittyvän tavan. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>	Oppilas osaa nimetä erilaisia pyhinä pidettyjä asioita ja kuvailla, millaisia tapoja niihin liittyy. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>	Oppilas ymmärtää, mitä tarkoitetaan toisen pyhän kunnioittamisella. Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisiin tilanteisiin ja paikkoihin sekä muihin pyhiin asioihin liittyvästä tapakulttuurista. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>	Oppilas osaa kertoa, miten pyhyys voi ilmetä eri tavoin uskonnoissa. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>

6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit uskonnossa: T11

Opetuksen tavoitteet	Sisältö-alueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet (uusi)	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7 (uusi)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8 (muutettu)	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9 (uusi)
T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemaan omia näkemyksiään	S1, S2, S3	Oppilas harjoittelee keskustelemaan eettisistä kysymyksistä sekä kehittää ajattelu- ja dialogitaitojaan.	Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osaa kuunnella muita ja ilmaista jollain tavoin ajatuksiaan	Oppilas ottaa osaa yhteiseen keskusteluun ja ilmaisee itseään rakentavasti	Oppilas huomioi muut keskusteluun osallistujat ja osaa perustella omia näkemyksiään.	Oppilas osaa keskustella vastavuoroisesti sekä pohtia ja rakentaa omia näkemyksiään vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Uskonnon eri oppimäärien arviointikriteerien tukimateriaalit

- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/uskonnon-6-luokan-lukuvuosiarvioinnin-tukimateriaalit>
- Tukimateriaali laadittu seitsemään oppimäärään
 - Evankelisluterilainen uskonto
 - Ortodoksinen uskonto
 - Katolinen uskonto
 - Islam
 - Juutalainen uskonto
 - Buddhalainen uskonto
 - Krishna-uskonto

Ev. lut. uskonnon tukimateriaali: T2, esimerkkitehtävä arvioinnin suunnittelun tueksi

Esimerkki 5. Kuvateksti kristilliseen toimitukseen

Oppilaan tehtävänä on laatia kuvatekstit annettuihin kuviin. Tehtävän avulla arvioidaan, osaako oppilas nimetä kirkollisen toimituksen ja liittää sen oikeaan kirkkokuntaan sekä miten syvällisesti hän osaa kertoa kuvassa olevasta tapahtumasta ja siihen liittyvistä esineistä tai symboleista. Ylemmissä arvosanoissa oppilas osaa löytää perustelut toimitukselle Raamatusta tai kristinuskon opista.

Esimerkkiohje oppilaalle: "Laadi kuvaan sopiva teksti. Selitä, mitä kuvassa tapahtuu ja millä nimellä tapahtumaa kutsutaan. Kerro, miksi tapahtumaa vietetään kristinuskossa."

Esimerkkikuvia kristillisistä toimituksista:

- luterilaisen lapsen kaste
- ortodoksisen lapsen kaste
- konfirmoitavia nuoria alttarilla
- ehtoollinen
- avioliittoon vihkiminen
- hautaan siunaaminen

- **Opetuksen tavoitteet:** T2 Ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin ja pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin
- **Sisältöalueet:** S1
- **Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet:** Oppilas tutustuu opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin
- **Arvioinnin kohteet:** Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito
- **Osaamisen kuvaus arvosanalle**
 - 5:** Oppilas tunnistaa opiskeltavaan uskontoon liittyvän rituaalin tai tavan sekä pyhän paikan tai rakennuksen.
 - 7:** Oppilas osaa nimetä opiskeltavasta uskonnosta rituaaleja tai tapoja sekä pyhän paikan tai rakennuksen.
 - 8:** Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista ja tavoista sekä kuvailla uskonnon pyhiä paikkoja tai rakennuksia
 - 9:** Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskonnon keskeisten rituaalien ja tapojen sekä pyhien paikkojen ja rakennusten merkityssisällöistä.

Elämäkatsomustieto

- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/6-vuosiluokan-elamankatsomustiedon-arvioinnin-tukimateriaali>
- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetus/elamankatsomustieto-perusopetuksessa>

Livsaskådningskunskap

- <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/stodmaterial-lasarsbedomningen-i-livsaskadningskunskap-i-arskurs-6>
- <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/grundlaggande-utbildning/livsaskadningskunskap-i-den-grundlaggande>

Kysymyksiä tai kommentteja? Frågor eller kommentarer?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos! Tack!

perusopetus@oph.fi
utbildning@oph.fi

